

Nr 151.

Av herr **Löfvander m. fl.**, om upphävande av gällande dyrortsgruppering av de skattefria familjeavdragen vid statlig beskattning.

Det s. k. dyrortsgrupperingssystemet har från landsbygdsrepresentanternas sida skarpt nog kritiserats med hänsyn till de sociala olikheter och missförhållanden som därav förstoras och de orättvisor som därigenom beredas landsbygdens folk. På många områden är problemet otvivelaktigt på grund av sitt samband med gällande avlöningssystem för i statens tjänst anställda och av andra skäl nog så komplicerat, och en avveckling därav måste för att kunna genomföras förutsätta tämligen omfattande utredningar. På ett område är i vart fall problemet enklare, och detta gäller orstsgraderingen av de bevillningsfria avdragen. Likaväl som skattesatserna kunna ändras från år till år, nya skatter införas o. s. v., likaväl kan även en justering av gällande bestämmelser i fråga om skatteavdragen omedelbart verkställas, om det ur det allmännas synpunkt och med hänsyn till önskvärdheten av att erhålla en rättvisare avvägning av det stegrade skattetrycket kan anses vara av behovet påkallat.

Enligt 48 § 1 mom. kommunallagen indelas samtliga orter i riket med avseende på levnadskostnaderna i fem orstsgrupper.

I förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt 16 § 1 mom. meddelas föreskrifter rörande statligt orstsavdrag, vars storlek är bestämd med hänsyn till de nyss nämnda orstsgrupperna, den s. k. skattegrupperingen.

De bevillningsfria avdragen fördela sig på de fem orstsgrupperna på följande sätt:

	Ortsgrupp				
	I	II	III	IV	V
	kronor				
Grundavdrag och familjeavdrag för hustru, vartdera	600	640	680	720	760
Familjeavdrag för de två första barnen, vartdera ...	460	500	540	580	620
Familjeavdrag för de övriga barnen, vartdera	700	760	820	880	940

Å dessa avdragsbelopp åtnjutes bankningsdel enligt vanliga regler. För exempelvis en familj av man, hustru och fyra barn innebär detta att i högsta dyrortsgruppen avdragsbeloppen uppgå till 3,520 kronor medan i den högsta orstsgruppen avdragen för motsvarande familj skulle uppgå till 4,640 kronor. Skillnaden i avdrag skulle således utgöra ej mindre än 1,120 kronor.

I fråga om grunderna för skattegrupperingen är att märka, att 1936 års skattekommitté icke ansett sig ha anledning ingå i principiellt ställningstagande. Det har även uttalats, att efter det att kommunalskatteberedningen utrett frågan om familjebeskattningen hithörande spörsmål böra upptagas

till gemensam behandling ur såväl den statliga som den kommunala beskattningens synpunkt.

Statens behov av skatteintäkter har under senaste tid ofantligt stegrats, och även i fråga om kommunerna är läget mångenstädes bekymmersamt. Nya skatter kunna icke uttagas i vilken omfattning som helst av det gamla skatteunderlaget. Det synes därför uppenbart att även den skattekraft, som genom anmärkningsvärt högt tilltagna skatteavdrag undanhålles det allmänna, i viss ökad utsträckning bör kunna tagas i anspråk. En anpassning av avdragens storlek i anslutning till vad som gäller för den lägsta avdragsgruppen (ortsgrupp I) synes med hänsyn till rättvisans krav och för handen varande statsfinansiella situation väl motiverad.

Vid behandling av denna fråga vid 1940 års lagtima riksdag ha från representanter för landsbygden reservationsvis påyrkats skyndsamma åtgärder i fråga om nu gällande ortsavdrag, syftande att åstadkomma såväl större rättvisa i skattehänseende olika medborgargrupper emellan som även en i nuvarande läge välbehörlig ökning av skatteunderlaget.

Detta ställningstagande motsvarar även ett allt starkare till uttryck kommande rättsmedvetande hos landsbygdens folk. Att riksdagen förra året fattat ett beslut, som trots vackra ord innebär frågans förhalande, måste från landsbygdens företrädare endast föranleda ett fortsatt framhävande av vad vi anse rätt och riktigt. Det är mer än egendomligt att i dessa tider, då skatter höjas och nya skatter på grund av tidsläget införas, det skall betraktas såsom fullständigt uteslutet och opassande att röra vid de skatteavdrag, större än andras, som de åtnjuta som bo på platser, där lönerna äro högre än andras.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen med upphävande av gällande ortsgruppering utav de skattefria familjeavdragen måtte besluta att vid statlig beskattning lika familjeavdrag tillämpas i enlighet med för ortsgrupp I nu gällande bestämmelser.

Stockholm den 23 januari 1941.

Axel Löfvander.

Joh. Friggeråker.

Ernst Eskhult.

Allan Holstenson.

Ivar Persson.

*Gust. Elofsson,
Vä.*

J. A. Andersson.

B. A. Nilsson.

Wiktor Egnell.

Gunnar Bodin.

A. R. Aronsson.

*John Gustavson
i Guntorp.*

Verner Andersson.

Per Gustafsson.

Per Andersson.

Erik von Heland.